

M

MDI	multiple daily injections, multiple dose insulin therapy – viacpočetné denné dávky inzulínu
MACE	major adverse cardiovascular events – závažné nežiaduce kardiovaskulárne príhody
3P MACE	trojbodové MACE-KV mortalita, nefatálny IM, nefatálna CMP
MDM	malnutričný diabetes mellitus
MDRD	Modification of Diet in Renal Disease – modifikácia diéty pri ochorení obličiek
MELAS	mitochondriálna encefalopatia, laktátová acidóza, príhody podobné mozgovej príhode
METs	metabolic equivalents – metabolické ekvivalenty
MOD	maturity-onset diabetes – diabetes dospelých
MODS	multiple organ dysfunction syndrome – syndróm multiorgánovej dysfunkcie
MODY	maturity-onset diabetes of the youth – non-inzulín-dependentný diabetes mellitus so začiatkom v mladom veku
MS	metabolický syndróm

N

NAC	N-acetylcysteín
NDM	neonatal diabetes mellitus – novorodenecký diabetes mellitus
NAFLD	nealkoholová tuková choroba pečene
NASH	nealkoholová steatóza pečene
NE	nefrektómia
NIDDM	non-inzulín-dependentný diabetes mellitus – diabetes mellitus 2. typu
NKHS	nonketotic hyperosmolar syndrome – neketotický hyperosmolárny syndróm
NPDR	neproliferatívna diabetická retinopatia
NPH	neutral protamin Hagedorn – inzulín isophane, inzulín s predĺženým účinkom
NPY	neuropeptid Y
NSTEMI	non-ST elevation myocardial infarction – infarkt myokardu bez ST elevácie
NYHA	New York Heart Association

O

oGTT	oral glucose tolerance test – orálny glukózový tolerančný test
OAD	orálne antidiabetikum

P

PAD	perorálne antidiabetikum
PCO	polycystické vaječníky
PCI	perkutánna koronárna intervencia
PCSK9	inhibitory proprotein konvertázy subtilizín/kexín typu 9
PDL	pravidelná dialyzačná liečba
PDR	proliferatívna diabetická retinopatia
PP-bunky, tiež	bunky pankreasu produkujúce pankreatický polypeptid
F-bunky	
PPAR	peroxisome proliferator-activated receptor – receptory aktivované proliferátormi peroxizómov
PPG	postprandiálna glykémia
PTE	parciálna tyreoidektómia
PV	parenterálna výživa
PWL	percentage weight loss – percentuálny pokles hmotnosti

R

RAAS	renin-angiotensin-aldosterone system – systém renín-angiotenzín-aldosterón
RAGE	receptor for advanced glycation end-products – receptor pre konečné produkty pokročilej glykácie
RAS	renin-angiotensin system – systém renín-angiotenzín
RBP4	retinol-binding protein 4 – retinol viažuci proteín 4
RCT	randomized controlled trial – randomizovaná kontrolovaná klinická skúška
RF	rizikový faktor

S

SAI	short-acting insulin – krátkodobo pôsobiaci inzulín
SDBG	standard deviation of blood glucose – štandardná (smerodajná) odchýlka pri meraní glykémii
SDA	Slovenská diabetologická asociácia
SDS	Slovenská diabetologická spoločnosť
SFA	saturated fatty acid – nasýtená mastná kyselina
SGLT	sodium-glucose transporter – transportér sodíka a glukózy
SIR	syndróm inzulínovej rezistencie
SMBG	self-monitoring of blood glucose – selfmonitoring glykémie
SNAP	senzitívny nervový akčný potenciál

SSPG

steady state plasma glucose – ustálený stav hladiny glukózy v plazme

SSSI

steady state serum insulin – ustálený stav hladiny inzulínu v sére

STDR

diabetická retinopatia ohrozujúca zrak

STEMI

ST elevation myocardial infarction – infarkt myokardu s eleváciou ST

SU

sulfonylurea

SUR

sulfonylureový receptor

T

TAG	triacylglycerol
TE	tyreoidektómia
TG	tyreoglobulín
TGL	triglycerid
TK	krvný tlak
TNF	tumor necrosis factor – tumor nekrotizujúci faktor
tPA	tissue polypeptide antigen – tkanivový polypeptidový antigén
TPO	tyreoidálna peroxidáza
TRH	thyreotropin-releasing hormone – tyreotropín uvoľňujúci hormón
TSH	thyroid stimulating hormone – tyreotropný hormón

TTE

totálna tyreoidektómia

TZD

tiazolidíndióny

U

UAC	urinary albumin concentration – koncentrácia albumínu v moči
-----	--

US, USG

ultrasonografia

V

VCAM	vascular cell adhesion molecule – cievna bunková adhezívna molekula
VEGF	vascular endothelial growth factor – cievny endotelialný rastový faktor
VLDL	very low-density lipoprotein – lipoproteín s veľmi nízkou hustotou
VMK	volná mastná kyselina
VPDM	vekom podmienená degenerácia makuly

W

WHO	World Health Organization – Svetová zdravotnícka organizácia
WHR	waist to hip ratio – pomer pás/boky

Skratky pre diabetológiu

Prehľad
najčastejšie používaných
diabetologických skratiek
aktualizácia 2020

Teva partner
edukácie
adherencie
medikácie

Online vyhľadávač lekárskech skratiek je dostupný na stránkach www.kapitoly-online.sk

NPS-SK-00175

Teva Pharmaceuticals Slovakia s.r.o., Teslova 26,
821 02 Bratislava, Slovenská republika, www.teva.sk

Copyright: © 2021 MEDICAL TRIBUNE CZ | www.tribune.cz | obchod@tribune.cz
Odborná revize: MUDr. Mgr. Jozef Polko, MPH, MHA

Vzhľadom na rozvoj technológií a liečebných prístupov sa neustále objavujú nové slovné spojenia. Veľmi často ide o viacslovné anglicko slovensko-latinské výrazy. Požiadavka na urýchlenie komunikácie nás vedie k ich skracovaniu, pričom sa novovzniknuté skratky alebo akronymy štandardizujú a stávajú sa neodmysliteľnou súčasťou každodennej praxe. Aj napriek tomu sa môže stať, že pre lekárov z iného odboru sú neznáme alebo nezrozumiteľné. Nasledujúci zoznam sa snaží všeobecnú informáciu doplniť. Nie je zďaleka konečný a je reálnym záujmom autorov, aby bol trvalo doplňovaný.

A

αB/AB	alfablokátory
A/α-bunky	bunky pankreasu produkujúce glukagón
ABI	ankle-brachial index členkovo – ramenný index
ACE	angiotensin-converting enzyme – angiotenzín konvertujúci enzým
ACEI	angiotensin-converting enzyme inhibitor – inhibítor ACE
ADA	American Diabetes Association – Americká diabetická asociácia
ADP	adenosine diphosphate – adenozindifosfát
ALP	alkaline phosphatase – alkalická fosfatáza
AKS	akútny koronárny syndróm
ALT	alanine transaminase – alanínaminotransferáza
AMP	adenosine monophosphate – adenozínmonofosfát
AMCP	akútna mozgovo-cievna príhoda
AMS	amyláza
ANA	antinuclear antibodies – antinukleárne protilátky
ANP	atrial natriuretic peptide – atriálny natriuretický peptid
anti-GAD	anti-glutamic acid decarboxylase – protilátky proti glutamátdekarboxyláze
Apo/apo	apolipoproteín
ARB	angiotensin II receptor blockers – blokátory receptorov angiotenzínu II
ASCA	anti-Saccharomyces cerevisiae antibody – protilátka proti <i>Saccharomyces cerevisiae</i>
AST	aspartate transaminase – aspartátaminotransferáza
ASMA	protilátky proti hladkému svalu
ATP	adenosine triphosphate – adenozíntrifosfát

B

B/β-buňky	bunky pankreasu produkujúce inzulín
βB/BB	betablokátory

BCAA

BMC

BMD

BMI

BNP

C

CABG

cAMP

CaB

CAPD

CEA

CETP

CGM

CKD

CMP

CoA

CRP

CRRT

CSII

D

D1 bunky

D/δ-bunky

branched-chain amino acid – aminokyseliny s rozvetveným reťazcom
bone mineral content – obsah kostného minerálu
bone mineral density – hustota kostného minerálu
body mass index – index telesnej hmotnosti
brain natriuretic peptide – mozgový natriuretický peptid

CABG

cAMP

CaB

CAPD

CEA

CETP

CGM

CKD

CMP

CoA

CRP

CRRT

CSII

D

D1 bunky

D/δ-bunky

bunky pankreasu produkujúce vazoaktívny intersticiálny polypeptid
bunky pankreasu produkujúce somatostatín

DAG

DI

DIC

DIDMOAD

DKA

DM

DM1

DM2

DMP

DN

DNHS

DPP

DR

DXA

E

EASD

EC-bunky

ED

F

F-bunky,

tiež PP-bunky

FPG

FPLD

G

G1-bunky

G-6-P

GAD

GADA

GAG

diacylglycerol
diabetes insipidus
disseminated intravascular coagulation – diseminovaná intravaskulárna koagulácia
Wolframov syndróm (diabetes insipidus, diabetes mellitus, atrofia zrakového nervu, hluchota)
diabetická ketoacidóza
diabetes mellitus
diabetes mellitus 1. typu
diabetes mellitus 2. typu
diabetická makulopatia
diabetická nefropatia
diabetic nonketotic hyperosmolar syndrome – diabetický neketotický hyperosmolárny syndróm
dipeptidylpeptidáza, Diabetes Prevention Program, Program prevencie diabetu
diabetická retinopatia
dual energy X-ray absorptiometry – denzitometria

European Association for the Study of Diabetes – Európska asociácia pre štúdium diabetu
bunky produkujúce substanciu P a serotonin
erectile dysfunction – erektilná dysfunkcia
endothelial dysfunction – endoteliálna dysfunkcia

F-bunky,

tiež PP-bunky

FPG

FPLD

G1-bunky

G-6-P

GAD

GADA

GAG

bunky pankreasu produkujúce gastrín (iba v perinatálnych ostrovčekoch)
glucosa-6-phosphate – glukóza-6-fosfát
glutamic acid decarboxylase – dekarboxyláza kyseliny glutámovej
glutamic acid decarboxylase antibody – protilátka proti dekarboxyláze kyseliny glutámovej
glucosamineglycane – glukózoaminoglykán

GDM

GDP

GF

GI

GIP

GK

GLP

GLUT

gestačný diabetes mellitus
guanozindifosfát
glomerulárna filtrácia
glykemický index
glucose-dependent insulinotropic polypeptide – glukózodependentný inzulinotropný peptid
glukokináza
glucagon-like peptide – peptid podobný glukagónu
glukózové transportéry

H

HAAF

HbA_{1c}

HDL

HDL-C

HGN

HHNC

HHNS

HHS

HL

HLA

HM

HMG

HNF

HNC

HOMA-IR

Ch

CHE

CHCE

CHRI

hypoglycemia-associated autonomic failure – hypoglykémia spojená s autonómnym zlyhaním
glykovaný hemoglobín A1c
high-density lipoprotein – lipoproteín s vysokou hustotou
HDL cholesterol, cholesterol s vysokou hustotou
hraničná glykémia nalačno
hyperglycemic hyperosmolar nonketotic coma – hyperglykemická hyperosmolárna neketotická kóma
hyperosmolar hyperglycemic nonketotic syndrome – hyperglykemický hyperosmolárny neketotický syndróm
hyperglykemický hyperosmolárny syndróm
hepatálna lipáza
human leukocyte antigen – ľudské leukocyárne antigény
humánny, ľudský (inzulín)
3-hydroxy-3-methylglutaryl
hepatálny nukleárny faktor
hyperosmolar nonketotic coma – hyperosmolárna neketotická kóma
homeostasis model assessment of insulin resistance – stanovenie rezistencie inzulínu na základe modelu homeostázy (homeostatický index inzulínovej rezistencie)
cholinesteráza
cholecystektómia
chronická renálna insuficiencia

I

IA-2A, IA-2βA

IA-2, IA-2α

IAA

IAPP

ICA

ICAM

ICD

ICSA

IDDM

IDF

IFCC

IFG

IFN

IFWF

Ig

IGF

IGFBP

IGH

IGT

ICHS

II

IIT, IIL

IL

ILA

IM

IPEX

IPF

IPGT

IR

insulinoma associated antigens – antigény asociované s inzulínom
protilátky proti tyrozinovej fosfatáze
insulin autoantibodies – protilátky proti inzulínu
isletamyloid pancreatic polypeptide – ostrovčekový amyloidový polypeptid, amylin
islet cell antibodies – protilátky proti bunkám Langerhansových ostrovčekov
intercelulárna adhezívna molekula
International Classification of Diseases, Medzinárodná klasifikácia chorôb
islet cell surface antibodies – povrchové protilátky proti bunkám Langerhansových ostrovčekov
inzulín-dependentný diabetes mellitus, diabetes mellitus 1. typu
International Diabetes Federation – Medzinárodná diabetická federácia
International Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine – Medzinárodná federácia klinickej chémie a laboratórnej medicíny
impaired fasting glycaemia – zhoršená glykémia nalačno
interferón
Insulin-Free World Foundation
imunoglobulín
insulin-like growth factor – rastový faktor podobný inzulínu
insulin-like growth factor binding protein – väzbový proteín pre IGF
immunoreactive growth hormone – imunoreaktívny rastový hormón
impaired glucose tolerance – zhoršená glukózová tolerancia
Ischemická choroba srdca
inzulínemický index
intensified insulin therapy – intenzifikovaná inzulínová liečba
interleukín
insuline-like activity – pôsobenie podobné inzulínu
Infarkt myokardu
imunitná polyendokrinopatia a enteropatia viazaná na chromozóm X
insulin promoter factor – faktor promotora inzulínu
izolovaná zhoršená glukózová tolerancia
inzulínová rezistencia; inzulínový receptor

IRI

IRMA

IRP

IRS

IS

ISI

IU

ivGTT

insulin resistance index – index inzulínovej rezistencie, imunoreaktívny inzulín
intraretinal microvascular abnormalities – intraretinálne mikrovaskulárne abnormality
imunoreaktívny proinzulín
insulin receptor substrate – substrát inzulínového receptoru
insulin secretion – sekrécia inzulínu, inzulínová senzitivita
inzulín-senzitívny index
international unit – mezinárodná jednotka
intravenózný glukózový tolerančný test

J

JDF

JODA

JODM

Juvenile Diabetes Foundation
juvenile onset diabetes among adults – juvenilný diabetes mellitus u dospelých
juvenile onset diabetes mellitus – juvenilný diabetes mellitus

K

KAN

Kcal

KIT

KJ

KV

kardiovaskulárna autonómna neuropatia
kilokalória
konvenčná inzulínová terapia
kilojoul
kardiovaskulárny

L

LA

LAC

LADA

LD, LDH

LDL

LDL-C

LO

LP

LPL

LPS

LRP

laktátová acidóza
L-acetylcarnitine – L-acetylkarnitín
latent autoimmune diabetes in adults – latentný autoimunitný diabetes dospelých
laktátdehydrogenáza
low-density lipoprotein – lipoproteín s nízkou hustotou
low-density lipoprotein cholesterol – LDL-cholesterol
Langerhansove ostrovčeky
lipoproteín(y)
lipoproteínová lipáza
lipopolysacharid
low-density-lipoprotein receptor-related protein – proteín príbuzný LDL-receptoru